

Τεχνικός Σύμβουλος για την Εξειδίκευση Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΓΓΒ – ΕΥΔΕ ΒΕΚ

Σχέδιο Εντύπου Εξειδίκευσης Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων ΓΓΒ

Δράση 8α: Ενίσχυση Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης Καινοτομίας στους τομείς
προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27

Ενότητα εργασιών 2: Εξειδίκευση δράσεων κρατικών ενισχύσεων της ΓΓΒ
στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027

REMACO
Management Consultants

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Συνοπτική Παρουσίαση της Δράσης 8α (1.1.1 ΠΑΝ)	2
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ της Δράσης 8α (1.1.1 ΕΠΑνΕΚ)	4
Δράση 8α «Ενίσχυση Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης Καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27» ..4	
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	4
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	4
Στόχος της Δράσης	5
Περιγραφή της Δράσης και Τεκμηρίωση της Σκοπιμότητας Υλοποίησης	5
Σύνδεση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»	7
Εφαρμοστικό και θεσμικό Πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης.....	7
Επιλέξιμοι Δικαιούχοι	8
Προϋποθέσεις και ειδικοί όροι συμμετοχής.....	9
Είδος και εύρος των ενισχυόμενων ενεργειών και δαπανών.....	10
Ελάχιστος και Μέγιστος ενισχυόμενος προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων	17
Διάρκεια υλοποίησης των ενισχυόμενων έργων και επενδυτικών σχεδίων	17
Ποσοστά δημόσιας χρηματοδότησης	17
Βασικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων	18
Συμβολή στους Δείκτες του Προγράμματος	21
Χρονικός Προγραμματισμός της Δράσης	23
Προϋπολογισμός της Δράσης	23
Προϋποθέσεις και προαπαιτούμενα για την υλοποίηση της Δράσης	23
Διαδικασίες υλοποίησης των έργων και επενδυτικών σχεδίων	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	25
Ορισμοί Ε&Α 25	
Περιγραφή επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας	26

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Συνοπτική Παρουσίαση της Δράσης 8α (1.1.1 ΠΑΝ)

Το παρόν αποτελεί μέρος της 2^{ης} Ενότητας εργασιών του Έργου «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Εξειδίκευση Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας», το οποίο εκπονείται από την REMACO A.E., με βάση την από 16 Ιουλίου 2021 σχετική σύμβαση που υπογράφηκε με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή ΕΥΔΕ – ΒΕΚ, Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Η 2^η Ενότητα εργασιών με τίτλο «Εξειδίκευση δράσεων κρατικών ενισχύσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2021 – 2027» αφορά την εξειδίκευση οκτώ (8) δράσεων κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2021 – 2027» (πλέον «Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»)

Το παρόν αποτελεί την εξειδίκευση της προτεινόμενης Δράσης Κρατικής Ενίσχυσης με τίτλο «Ενίσχυση Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης Καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27», βάσει όσων έχουν συμφωνηθεί με την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία αφορά **την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των επιχειρήσεων** με στόχο την επιδραστική ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων τους στην παραγωγική διαδικασία για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας και την απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στην εγχώρια και διεθνή αγορά **βάσει εξειδικευμένης ερευνητικής γνώσης**.

Η Δράση θα στηρίξει επενδυτικά σχέδια μεμονωμένων υφιστάμενων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων (από 2 ανεξάρτητες επιχειρήσεις και άνω) που θα αποσκοπούν:

- στην προώθηση της οικονομίας της γνώσης μέσω της ενίσχυσης των ικανοτήτων των επιχειρήσεων για βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη και ανάπτυξη καινοτομίας, της διάχυσης των αποτελεσμάτων τους και της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματική συμμετοχή τους σε δραστηριότητες E&A,
- στην ενσωμάτωση της ερευνητικής γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες με στόχο την ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας,

στοχεύοντας στην ενίσχυση της εγχώριας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, στην βελτίωση της σύνδεσης των επιχειρήσεων με την έρευνα, στην προώθηση των συνεργειών μεταξύ μεγάλων και ΜμΕ και στη βελτίωση των όρων πρόσβασης των ελληνικών ΜμΕ σε ξένες αγορές.

Τα υποψήφια προς χρηματοδότηση επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να έχουν στο επίκεντρό τους την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους στη βιομηχανία. Στη βάση επίτευξης αυτού του στόχου οι επιλέξιμες ενέργειες των επενδυτικών σχεδίων μπορούν ενδεικτικά να αφορούν:

- στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης με στόχο την ανάπτυξη καινοτομίας από τις επιχειρήσεις και την ενσωμάτωση της ερευνητικής γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες,
- στην ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας,
- στην επικύρωση της ερευνητικής γνώσης και την κατοχύρωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων,
- στην προβολή και διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου,
- στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων για δραστηριότητες E&A που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία.

Τα έργα που θα ενταχθούν στη Δράση θα πρέπει να οδηγούν σε διαφορετικό επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας αναλόγως του χαρακτήρα της παρέμβασης:

- όσον αφορά σε έργα Βιομηχανικής έρευνας:

- ✓ **TRL 5 - τεχνολογία επικυρωμένη σε σχετικό περιβάλλον** -technology validated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies)
- **όσον αφορά σε έργα πειραματικής ανάπτυξης:**
 - ✓ **Τουλάχιστον TRL 6** – technology demonstrated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies) – επίδειξη τεχνολογίας σε σχετικό περιβάλλον
 - ✓ TRL 7 – system prototype demonstration in operational environment - επίδειξη πρωτότυπου συστήματος σε επιχειρησιακό περιβάλλον
 - ✓ TRL 8 – system complete and qualified - πλήρες σύστημα επικυρωμένο

Για την υλοποίηση των ενεργειών αυτών αξιοποιείται ένα πλέγμα **κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών** :

1. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα
2. Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού απαραίτητων για τους σκοπούς του έργου
3. Δαπάνες για την αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού
4. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει
5. Λοιπές Δαπάνες προς τρίτους για:
 - τεχνική, διαχειριστική και συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου
 - συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας
6. Δαπάνες για πρόσθετα γενικά έξοδα, προβολή και λοιπές συμπληρωματικές δαπάνες
7. Δαπάνες προσωπικού (υφιστάμενο ή / και νέο) για ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ της Δράσης 8α (1.1.1 ΕΠΑνΕΚ)

Δράση 8α «Ενίσχυση Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης Καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27»

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

«Ενίσχυση Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης Καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27»

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Στρατηγική Κατεύθυνση ΓΓΒ	ΣΚ1 - Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας
	Κατηγορία Παρέμβασης / Ομάδα Δράσεων	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας 1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 21-27
	Σκοπός	Επενδυτικά σχέδια μεμονωμένων υφιστάμενων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων για στήριξη των ικανοτήτων βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των ελληνικών επιχειρήσεων με στόχο την παραγωγή νέων και βελτιωμένων / διαφοροποιημένων προϊόντων, υπηρεσιών και μεθόδων παραγωγής
Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027	Στόχος Πολιτικής	ΣΠ1: «Μία εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»
	Προτεραιότητα	1 – Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας
	Ειδικός Στόχος / Ταμείο	i - Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας & καινοτομίας & αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών / ΕΤΠΑ
	Σχετιζόμενο Πεδίο Παρέμβασης	010: Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης 011: Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε μεγάλες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης
	Κατηγορία Δράσεων	1.1.1 Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας
	Δείκτες Εκρών	RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) RCO02 – Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις RCO05 – Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται RCO06 – Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις
	Δείκτες Αποτελέσματος	RCR01 – Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες RCR02 – Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα) RCR03 – Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών RCR05 – ΜΜΕ που καινοτομούν σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο RCR06 – Υποβληθείσες αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας RCR102 – Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες
Ενδεικτικός Π/Υ Δράσης	Μαx Π/Υ: €100,0 εκατ. (εκτίμηση υποβολής τουλάχιστον 80 σχεδίων μεμονωμένων επιχ/σεων μέγιστου Π/Υ €800 χιλ. το καθένα και τουλάχιστον 20. σχεδίων συνεργατικών σχημάτων μέγιστου Π/Υ €1,8 εκ. το καθένα) Μαx Π/Υ (ΔΔ): €55,1εκ. (μέσο ποσοστό ενίσχυσης: 55%) Μαx Π/Υ (Κ.Σ.): €42,8 εκ. (Κοινοτική Συνδρομή: 77,75%)	

Στόχος της Δράσης

Κύρια επιδίωξη της Δράσης είναι η **ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των επιχειρήσεων** με στόχο την επιδραστική ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων τους στην παραγωγική διαδικασία για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας και την απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στην εγχώρια και διεθνή αγορά **βάσει εξειδικευμένης ερευνητικής γνώσης**.

Η **Δράση θα στηρίξει επενδυτικά σχέδια** μεμονωμένων υφιστάμενων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων (από 2 ανεξάρτητες επιχειρήσεις και άνω) που θα αποσκοπούν:

- στην προώθηση της οικονομίας της γνώσης μέσω της ενίσχυσης των ικανοτήτων των επιχειρήσεων για βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη και ανάπτυξη καινοτομίας, της διάχυσης των αποτελεσμάτων τους και της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματική συμμετοχή τους σε δραστηριότητες E&A,
- στην ενσωμάτωση της ερευνητικής γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες με στόχο την ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας,

στοχεύοντας στην ενίσχυση της εγχώριας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, στην βελτίωση της σύνδεσης των επιχειρήσεων με την έρευνα, στην προώθηση των συνεργειών μεταξύ μεγάλων και ΜμΕ και στη βελτίωση των όρων πρόσβασης των ελληνικών ΜμΕ σε ξένες αγορές.

Περιγραφή της Δράσης και Τεκμηρίωση της Σκοπιμότητας Υλοποίησης

Στην **Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης** της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και ειδικότερα στον **Στόχο Πολιτικής 1**, η βελτίωση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας αναφέρεται ως βασική προϋπόθεση για την ουσιαστική σύγκλιση του ελληνικού με το μέσο ευρωπαϊκό εισόδημα μέχρι το 2030 και συνδέεται με τον βαθμό αύξησης του παραγωγικού κεφαλαίου και προώθησης νέων επενδύσεων. Με δεδομένη την αυξημένη σημασία σε σχέση με τον Ενωσιακό μ.ο. που έχουν οι ΜμΕ σε απασχόληση και ΑΠΑ για την ελληνική οικονομία, η ενδυνάμωσή τους στη βάση τομεακών και επενδυτικών προτεραιοτήτων της χώρας και η ενίσχυση της εσωτερικής και διεθνούς ανταγωνιστικότητας τους αποτελεί *sine qua non* συνθήκη για την επίτευξη αυτού του στόχου. Έτσι, μεταξύ των κύριων επιλογών πολιτικής περιλαμβάνεται η **ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των επιχειρήσεων** με στόχο την επιδραστική ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων τους στην παραγωγική διαδικασία για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας και την απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στην εγχώρια και διεθνή αγορά **βάσει εξειδικευμένης ερευνητικής γνώσης**.

Η πρόσφατη αναμόρφωση του πλαισίου πολιτικής και των στρατηγικών κατευθύνσεων του **Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και το νέο Σύμφωνο για την Έρευνα και Καινοτομία** υπογραμμίζουν την ανάγκη καλύτερης σύνδεσης της έρευνας και της καινοτομίας με διάφορα βιομηχανικά οικοσυστήματα και αποτελεσματικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της, κάτι που συμβαδίζει με την ανάγκη αύξησης δαπανών του ιδιωτικού τομέα για E&A στην Ελλάδα προκειμένου να επιτευχθεί μέχρι το 2030 ο εθνικός στόχος δημόσιων και ιδιωτικών δαπανών E&A που ανέρχεται στο 1,81% του ΑΕΠ. Επιπλέον, **στο πλαίσιο σχεδιασμού του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» η επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, η οποία απετέλεσε βασική προϋπόθεση για την ενεργοποίησή του**, προσδιόρισε ως **στρατηγικούς στόχους** την αύξηση της παραγωγής νέας γνώσης, την αποτελεσματική αξιοποίηση και διάχυση της νέας γνώσης, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την υιοθέτηση καινοτομιών, την ανάπτυξη, δικτύωση και διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και τέλος την αύξηση της εξωστρέφειας. Η παραγωγή, διάχυση και υιοθέτηση νέας γνώσης και καινοτομιών από τις επιχειρήσεις ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξή τους, υποστηρίζοντας τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων τους και τον εξωστρεφή προσανατολισμό τους. Η **ανάπτυξη έρευνας και η παραγωγική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της για τη δημιουργία καινοτομίας** και την παραγωγή νέων και βελτιωμένων / διαφοροποιημένων προϊόντων, υπηρεσιών και μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας μπορούν να υποστηρίξουν ενεργά τη διαδικασία μετασχηματισμού, διαφοροποίησης και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Έτσι, η **στήριξη των ικανοτήτων βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας**

των ελληνικών επιχειρήσεων, και ειδικότερα της μεταποίησης και των συναφών με αυτή κλάδων, σε συμφωνία με τις απαιτήσεις της σύγχρονης ψηφιακής και οικολογικής μετάβασης, αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για τη μετάβαση ολόκληρης της οικονομίας σε ένα νέο και βιώσιμο αναπτυξιακό πρότυπο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η **Δράση θα στηρίξει επενδυτικά σχέδια** μεμονωμένων υφιστάμενων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων (από 2 ανεξάρτητες επιχειρήσεις και άνω) που θα αποσκοπούν:

- στην προώθηση της οικονομίας της γνώσης μέσω της ενίσχυσης των ικανοτήτων των επιχειρήσεων για βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη και ανάπτυξη καινοτομίας, της διάχυσης των αποτελεσμάτων τους και της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματική συμμετοχή τους σε δραστηριότητες Ε&Α,
- στην ενσωμάτωση της ερευνητικής γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες με στόχο την ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας,

στοχεύοντας στην ενίσχυση της εγχώριας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, στην βελτίωση της σύνδεσης των επιχειρήσεων με την έρευνα, στην προώθηση των συνεργειών μεταξύ μεγάλων και ΜμΕ και στη βελτίωση των όρων πρόσβασης των ελληνικών ΜμΕ σε ξένες αγορές.

Το αντικείμενο της Δράσης συνάδει τόσο με τις ενωσιακές όσο και με τις εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις για τη Βιομηχανία. Σε ενωσιακό επίπεδο, οι βασικές κατευθύνσεις της νέας βιομηχανικής στρατηγικής της Ε.Ε.¹, η οποία επικαιροποιήθηκε τον Μάιο του 2021² λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, αφορούν:

- ✓ Μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία
- ✓ Μια βιομηχανία που προετοιμάζει το έδαφος για την κλιματική ουδετερότητα
- ✓ Μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό μέλλον της Ευρώπης

Η Δράση υπηρετεί τις προαναφερόμενες κατευθύνσεις, αφού κινητοποιεί ιδιωτικές επενδύσεις για την ενίσχυση ικανοτήτων των επιχειρήσεων για Ε&Α, την αξιοποίηση της γνώσης που παράγεται από την ερευνητική δραστηριότητα και την ανάπτυξη νέων, βελτιωμένων και καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κείμενο θέσεων της ΓΓΒ για την ανάπτυξη μίας Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου και με ορόσημο το έτος 2030 (Βιομηχανία 2030)³, οι στρατηγικές κατευθύνσεις που προσδιορίζονται για την προώθηση του αναπτυξιακού της οράματος μέσω του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 είναι οι εξής:

- ΣΚ1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας,
- ΣΚ2. Βιομηχανική Μετάβαση,
- ΣΚ3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων,
- ΣΚ4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0,
- ΣΚ5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού
- ΣΚ6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μία νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη. COM(2020) 102 final (10.03.2020).

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επικαιροποίηση της Νέας Βιομηχανικής Στρατηγικής 2020: Χτίζοντας μία ισχυρότερη Κοινή Αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης. COM(2021) 350 final. (5.5.2021)

³ Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, Φεβρουάριος 2021. Κείμενο θέσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για το Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ 2021-2027.

Η Δράση εντάσσεται στην ΣΚ1, εξυπηρετώντας άμεσα το μετασχηματισμό της βιομηχανίας, ενώ οι παρεμβάσεις στηρίζουν έμμεσα και τις άλλες στρατηγικές κατευθύνσεις και κυρίως την ΣΚ2 για τη βιομηχανική μετάβαση.

Σύνδεση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Η Δράση συνδέεται με τον **Ειδικό Στόχο 1.1 «Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας & καινοτομίας & αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών»**, καθώς μέσω αυτού επιδιώκεται η στροφή των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας με ενίσχυση πρωτοβουλιών για απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για τη διεθνή αγορά με βάση την εξειδικευμένη γνώση. Ειδικότερα, η Δράση συνδέεται με την Κατηγορία Δράσης 1.1.1. «Ανάπτυξη Βιομηχανικής Ε&Τ», και εστιάζει σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις που η τελευταία υποστηρίζει όπως:

- η παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων & διεργασιών
- και η αξιοποίηση της γνώσης που προκύπτει από ερευνητική δραστηριότητα.

Εφαρμοστικό και θεσμικό Πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης

▶ Το θεσμικό πλαίσιο της Δράσης για την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια είναι ο **Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία (Γ.Κ.Α.Κ.) (Κανονισμός ΕΕ 651/2014 της Επιτροπής)**, μεριμνώντας για την τήρηση των απαραίτητων προϋποθέσεων και περιορισμών κατά περίπτωση. Τα επενδυτικά σχέδια είναι επιλέξιμα μόνο αν αφορούν αρχική επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με:

- τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης,
 - την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης,
 - τη διαφοροποίηση της παραγωγής για νέα προϊόντα υφιστάμενης εγκατάστασης που δεν έχουν παραχθεί άλλη φορά στην εγκατάσταση ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης
- ή
- την απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν αγοραστεί κλπ.

Οι ενισχυόμενες δαπάνες, καθώς και η ένταση ενίσχυσής τους προσδιορίζονται ανάλογα με τα προβλεπόμενα στον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, σε συνδυασμό με τα κατά περίπτωση τμήματα ενισχύσεων του Γ.Κ.Α.Κ. Ειδικότερα από τους πόρους της συγκεκριμένης Δράσης καλύπτονται οι δαπάνες των Επενδυτικών Σχεδίων κατά κατηγορία δαπανών, όπως αυτές ορίζονται στα ακόλουθα άρθρα του Γ.Κ.Α.Κ.:

- άρθρο 18 «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ»,
- άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις»
- άρθρο 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης»
- άρθρο 28 «Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜμΕ».

Ανάλογα με το άρθρο του Γ.Κ.Α.Κ που εφαρμόζεται γίνεται χρήση συγκεκριμένων επιλέξιμων δαπανών. Είναι δυνατή η χρήση περισσότερων του ενός άρθρων με σαφή αντιστοιχία κάθε επιλέξιμης δαπάνης στο αντίστοιχο άρθρο του Γ.Κ.Α.Κ. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες θα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στο προτεινόμενο Επενδυτικό Σχέδιο της επιχείρησης και όχι στην γενική λειτουργία των επιχειρήσεων.

▶ Για την υλοποίηση - διαχείριση της δράσης εφαρμογή έχει ο **Νόμος ΕΣΠΑ 2021-2027**, Ν4914//ΦΕΚ Α61 - 21.3.2022 "Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις"

- ▶ Στην παρούσα φάση, **όσον αφορά στο Κανονιστικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027** που θα ληφθεί υπόψη για την κατάρτιση και την εξειδίκευση των προγραμμάτων, έχουν εκδοθεί οι Κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων και ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων, ως εξής:
 - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1060 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων
 - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1058 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής
 - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1057 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013
- ▶ Ειδικά για τις **δράσεις Κρατικών ενισχύσεων** που θα σχεδιαστούν στο πλαίσιο του έργου, λαμβάνονται υπόψη τα εξής:
 - Ο νέος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΧΠΕ), ο οποίος εγκρίθηκε τον Ιανουάριο 2022 με ισχύ από 1/1/2022
 - Οι Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα [19.4.2021 C(2021) 2594 final Ανακοίνωση της Επιτροπής]
 - Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
 - Ο Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία 651/2014 (Γ.Κ.Α.Κ.), σε ισχύ ως 31/12/2023, ο οποίος είναι υπό τροποποίηση, με εκτιμώμενη έγκριση από την Επιτροπή έως το πρώτο εξάμηνο του 2022
 - Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/972 της 2ας Ιουλίου 2020 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1407/2013 όσον αφορά την παράταση ισχύος του και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 όσον αφορά την παράταση ισχύος του και συναφείς προσαρμογές

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Η Δράση απευθύνεται σε **μεμονωμένες υφιστάμενες επιχειρήσεις της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης**, καθώς και σε επιχειρήσεις συναφών και σχετικών δραστηριοτήτων -π.χ. εφοδιαστικής αλυσίδας- που στοχεύουν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης και στην κεφαλαιοποίηση της παραγόμενης από αυτές γνώσης σύμφωνα με τις επιταγές της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης για την παραγωγή νέων ή διαφοροποιημένων προϊόντων / υπηρεσιών και διεργασιών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και τεχνολογικής ενσωμάτωσης στο πλαίσιο του νέου εθνικού και ευρωπαϊκού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Ως **επιλέξιμοι δικαιούχοι** της Δράσης προσδιορίζονται οι **Υφιστάμενες ΜμΕ** (πολύ μικρές -εκτός των προσωπικών επιχειρήσεων-, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις), όπως αυτές ορίζονται σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, και οι οποίες κατά το έτος υποβολής της επενδυτικής πρότασης έχουν κλείσει **από δύο**

διαχειριστικές χρήσεις και πάνω. Επιλέξιμες είναι επίσης οι μεγάλες και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις υπό την προϋπόθεση ότι συνεργάζονται με τις ΜΜΕ σε δράσεις ΕΤΑΚ⁴.

Επομένως, η Δράση αφορά τόσο υφιστάμενες επιχειρήσεις όσο και συνεργατικά επιχειρηματικά σχήματα (από 2 ανεξάρτητες επιχειρήσεις και άνω) που δημιουργούνται για την ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας με στόχο την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων έρευνας στην παραγωγική διαδικασία και τη δημιουργία νέων ή /και διαφοροποιημένων προϊόντων, υπηρεσιών και μεθόδων παραγωγής.

Τα υποβαλλόμενα Επενδυτικά Σχέδια θα πρέπει να έχουν στο επίκεντρο τις δραστηριότητες της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης (κατά NACE Κλάδοι Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ, Η, Θ) και να αφορούν έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς και οικοσυστήματα προτεραιότητας της ΕΣΕΕ.

1. Αγροδιατροφική Αλυσίδα
2. Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
3. Ψηφιακές Τεχνολογίες
4. Αειφόρος Ενέργεια
5. Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
6. Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
7. Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
8. Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Σε επίπεδο κωδικών δραστηριότητας (ΚΑΔ) θα ληφθούν υπόψιν οι περιορισμοί που αναφέρονται στο πεδίο εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία (Γ.Κ.Α.Κ- Καν **651/2014**), σύμφωνα με το **άρθρο 1, σημείο 3** αυτού.

Προϋποθέσεις και ειδικοί όροι συμμετοχής

Η παρούσα ενότητα θα περιλαμβάνει αναφορά στις βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των επιχειρήσεων που πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους για την έγκριση ενός επενδυτικού σχεδίου, όπως:

- να δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια.
- να έχουν την ιδιότητα της πολύ μικρής, μικρής ή μεσαίας Επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, με την δυνατότητα συμμετοχής μεγάλης υπό την ανωτέρω αναφερθείσα προϋπόθεση
- να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας την κατάλληλη, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, άδεια λειτουργίας: «Γνωστοποίηση» / «έγκριση».
- Λοιποί όροι που προκύπτουν από τεχνικές απαιτήσεις στόχευσης της Δράσης.

⁴ Σύμφωνα με το Άρθρο 5 Πεδίο εφαρμογής της στήριξης του ΕΤΠΑ (παράγραφοι 1, 2 και 3) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1058, Παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ μπορούν να στηριχθούν: α) όταν περιλαμβάνουν συνεργασία με ΜΜΕ σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που βασίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο i) (Συγκεκριμένα μόνο για τον ειδικό στόχο 1.i.). Επίσης η υπερβολαβία δεν θεωρείται πραγματική συνεργασία.

Είδος και εύρος των ενισχυόμενων ενεργειών και δαπανών

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΜΟΡΦΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ:

Σύμφωνα με το κείμενο του Προγράμματος, οι δράσεις θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων, θα υλοποιηθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ & ιδίως στα Άρθρα 53 – 57.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Στο **Άρθρο 5 Πεδίο εφαρμογής της στήριξης του ΕΤΠΑ** του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) **2021/1058** ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, **Παρ. 1** περιλαμβάνονται **οι κατηγορίες επενδύσεων που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ.**

Με βάση τα παραπάνω, τα υποψήφια προς χρηματοδότηση επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να έχουν στο επίκεντρό τους την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας των επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους στη βιομηχανία. Στη βάση επίτευξης αυτού του στόχου οι επιλέξιμες ενέργειες των επενδυτικών σχεδίων μπορούν ενδεικτικά να αφορούν:

- στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης με στόχο την ανάπτυξη καινοτομίας από τις επιχειρήσεις και την ενσωμάτωση της ερευνητικής γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες,
- στην ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας,
- στην επικύρωση της ερευνητικής γνώσης και την κατοχύρωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων,
- στην προβολή και διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου,
- στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων για δραστηριότητες Ε&Α που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι τα έργα που θα ενταχθούν στη Δράση θα πρέπει να **οδηγούν σε διαφορετικό επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας αναλόγως του χαρακτήρα της παρέμβασης:**

- **όσον αφορά σε έργα Βιομηχανικής έρευνας:**
 - ✓ **TRL 5 - τεχνολογία επικυρωμένη σε σχετικό περιβάλλον** -technology validated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies)
- **όσον αφορά σε έργα πειραματικής ανάπτυξης:**
 - ✓ **Τουλάχιστον TRL 6** – technology demonstrated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies) – επίδειξη τεχνολογίας σε σχετικό περιβάλλον
 - ✓ **TRL 7** – system prototype demonstration in operational environment - επίδειξη πρωτότυπου συστήματος σε επιχειρησιακό περιβάλλον
 - ✓ **TRL 8** – system complete and qualified - πλήρες σύστημα επικυρωμένο

Για την υλοποίηση των ενεργειών αυτών αξιοποιείται ένα πλέγμα **κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών** :

1. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα
2. Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού απαραίτητων για τους σκοπούς του έργου
3. Δαπάνες για την αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού
4. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει
5. Λοιπές Δαπάνες προς τρίτους για:

- τεχνική, διαχειριστική και συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση και υλοποίηση του έργου
 - για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας
6. Δαπάνες για πρόσθετα γενικά έξοδα, προβολή και λοιπές συμπληρωματικές δαπάνες
7. Δαπάνες προσωπικού (υφιστάμενο ή / και νέο) για ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο

Στον Πίνακα 1 που ακολουθεί αντιστοιχίζονται συνδυαστικά οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με τις ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών. Περαιτέρω, στον Πίνακα 2 που έπεται, αναλύονται οι επιλέξιμες δαπάνες, με τα αντίστοιχα όρια ανά έργο και τα ποσοστά ενίσχυσης. **Επί ποινή αποκλεισμού θα πρέπει να τηρείται η εξής σχέση στις επιλέξιμες Δαπάνες: (2) + (3) + (4) + (7) ≥ 60% Π/Υ**

Πίνακας 1 (για εσωτερική χρήση): Ενέργειες και κατηγορίες Δαπάνης της Δράσης - Ενδεικτικές συσχετίσεις και συνδυασμοί

Κατηγορίες Δαπάνης	Ενέργειες	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης για ανάπτυξη καινοτομίας και νέων / διαφοροποιημένων προϊόντων, υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής	Ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένων προϊόντων / υπηρεσιών / μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας ως αποτέλεσμα της παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας	Επικύρωση της ερευνητικής γνώσης και διανοητικής ιδιοκτησίας	Προβολή και διάχυση αποτελεσμάτων του έργου	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων
1 – Δαπάνες για Κτίρια και Γήπεδα	X	X				
2 – Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού απαραίτητων για τους σκοπούς του έργου	X	X				
3 - Δαπάνες για την αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και λοιπών άλλων στοιχείων ενεργητικού	X	X		X		
4 - Έρευνα επί συμβάσει	X	X				
5 - Λοιπές Δαπάνες προς τρίτους – τεχνική, διαχειριστική, συμβουλευτική υποστήριξη για παρακολούθηση και υλοποίηση του έργου / συμβουλευτικές – υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας	X	X		X	X	X
6 - Δαπάνες για πρόσθετα γενικά έξοδα, προβολή και λοιπές συμπληρωματικές δαπάνες					X	
7 - Δαπάνες προσωπικού (υφιστάμενο ή / και νέο) για ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο	X	X		X	X	X

Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιλέξιμες δαπάνες, με τα αντίστοιχα όρια ανά έργο και τα ποσοστά ενίσχυσης αναλύονται στον Πίνακα 2 που ακολουθεί:

Πίνακας 2: ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (άρθρα 25, 28, 18, 19 Γ.Κ.Α.Κ.)

A/A	Κατηγορία Δαπάνης	Ένταση Ενίσχυσης (% επί των επιλέξιμων δαπανών)	Μέγιστο % στον Π/Υ	Μέγιστο ποσόν
1	Δαπάνες για Κτίρια και Γήπεδα (Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, εδάφιο 3γ)	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα 25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%	20%	
2	Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού απαραίτητων για τους σκοπούς του έργου (Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, εδάφιο 3β)	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα 25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%	30%	
3	Δαπάνες για την αγορά/απόκτηση τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού (Άρθρο 25, εδάφιο 3δ ή Άρθρο 28, Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜμΕ, εδάφιο 2α)	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα 25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%	30%	
4	Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει (Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, εδάφιο 3δ)	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα 25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%	40%	
5	Λοιπές Δαπάνες προς τρίτους:			
5α	Τεχνική, διαχειριστική, συμβουλευτική υποστήριξη για παρακολούθηση και υλοποίηση του έργου (Άρθρο 18, Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ)	50% (ΜΜΕ)	5%	Μέχρι €10.000
5β	Συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας (Άρθρο 28, Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜμΕ, εδάφιο 2γ)	50% (ΜΜΕ) (1)	15%	Μέχρι €30.000
6	Δαπάνες για πρόσθετα γενικά έξοδα, προβολή και λοιπές συμπληρωματικές δαπάνες			
6α	<ul style="list-style-type: none"> συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις (Άρθρο 19) 	50%	5%	Μέχρι €15.000/ έκθεση
6γ	<ul style="list-style-type: none"> συμπληρωματικές δαπάνες (Άρθρο 25, εδάφιο 3ε) 	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα	5%	Μέχρι €10.000

A/A	Κατηγορία Δαπάνης	Ένταση Ενίσχυσης (% επί των επιλέξιμων δαπανών)	Μέγιστο % στον Π/Υ	Μέγιστο ποσόν
		25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%		
7	Δαπάνες προσωπικού (υφιστάμενο ή / και νέο) για ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο (Άρθρο 25, Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, εδάφιο 3α)	Μεγάλες επιχειρήσεις : 50% (για βιομηχ. Έρευνα 25% (για πειραμ. ανάπτυξη) Μεσαίες +10%, μικρές +20%	20%	(μέσο κόστος €30.000 / ΕΜΕ: μέχρι 5 ΕΜΕ - €150.000)

Επί ποινή αποκλεισμού θα πρέπει να τηρείται η εξής σχέση στις επιλέξιμες Δαπάνες: (2) + (3) + (4) + (7) ≥ 60% Π/Υ. Οι δαπάνες των κατηγοριών 5, 6 & 7 ενισχύονται μόνο σε συνδυασμό με δαπάνες των κατηγοριών 2, 3 και 4.

Σύμφωνα με το Άρθρο 25: η ένταση της ενίσχυσης για τα έργα βιομηχ. έρευνας και πειραμ. ανάπτυξης μπορεί να αυξηθεί κατά τον κάτωθι τρόπο:

- κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, για τις μεσαίες επιχειρήσεις
- κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες, για τις μικρές επιχειρήσεις
- κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - το έργο προβλέπει **πραγματική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων** από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜμΕ και **καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70% των επιλέξιμων δαπανών** ή μεταξύ μίας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων μέσω έρευνας επί συμβάσει, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύσουν τα αποτελέσματα των ερευνών
 - **τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως** μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων, ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής

1) Σύμφωνα με το Άρθρο 28, εδάφιο 4, στην ειδική περίπτωση των ενισχύσεων για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί έως και το 100% των επιλέξιμων δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας δεν υπερβαίνει τα €200.000 ανά επιχείρηση για οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.

Ειδικότερα, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών αναλύονται ως ακολούθως:

1. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα

Αυτή η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη στο βαθμό και για όσο χρόνοι χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες

2. Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού απαραίτητων για τους σκοπούς του έργου

Αυτή η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη στο βαθμό και για όσο χρόνοι χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, καθώς και η απόσβεση εξοπλισμού που αποκτήθηκε με εθνική ή κοινοτική επιχορήγηση. Συγκεκριμένα πρόκειται για:

- Μηχανήματα, εξαρτήματα αυτών, επιστημονικά όργανα και εργαλεία, καθώς και μέσων και εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και σε μόνιμη βάση για την εξυπηρέτηση της ερευνητικής δραστηριότητας. Αφορά κυρίως τον ειδικό εξοπλισμό και όχι τον εξοπλισμό γενικής χρήσης ή τον βασικό εξοπλισμό που χρησιμεύει στην παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης.
- Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

Επισημαίνεται ότι αυτή η κατηγορία δαπανών δύναται να εξειδικεύεται ανάλογα με το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας του ωφελούμενου.

3. Δαπάνες για την αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και για λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού

Αυτή η κατηγορία αφορά δαπάνες για τεχνικές γνώσεις, τεχνολογίες, διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές στην τιμή της αγοράς, εφόσον η πράξη πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες ανταγωνισμού και δεν υπάρχει στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Η τεχνολογία-τεχνογνωσία μπορεί να προέρχεται από φορείς της Ελλάδας ή/και του εξωτερικού.

Επισημαίνεται ότι αυτή η κατηγορία δαπανών δύναται να εξειδικεύεται ανάλογα με το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας του ωφελούμενου.

4. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει

Πρόκειται για δαπάνες για αμοιβές βάσει σύμβασης έργου, υπεργολαβίες, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες, οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- ✓ Έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία: δαπάνες για ανάθεση εκτέλεσης έργου σε φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ. Οι δαπάνες αυτές αφορούν αποκλειστικά στην επί συμβάσει ερευνητική δραστηριότητα που αναλαμβάνουν οι φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ για λογαριασμό/ όφελος των επιχειρήσεων.
- ✓ Έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα: δαπάνες για αμοιβές βάσει σύμβασης ανάθεσης έργου από τις επιχειρήσεις σε επιστημονικό & τεχνικό προσωπικό και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες (από την Ελλάδα ή το εξωτερικό), που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την

υλοποίηση του έργου και δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα, ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

5. Λοιπές Δαπάνες προς τρίτους

i. τεχνική, διαχειριστική, συμβουλευτική υποστήριξη για παρακολούθηση και υλοποίηση του έργου

Η συγκεκριμένη υπο-κατηγορία δαπανών αφορά ενδεικτικά την υποστήριξη, οργάνωση, παρακολούθηση και διαχείριση / διοίκηση του επενδυτικού σχεδίου

ii. συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας

Στην συγκεκριμένη υποκατηγορία περιλαμβάνονται δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της βιομηχανικής καινοτομίας. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες συγκαταλέγονται η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της κατοχύρωσης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών, που τα εμπεριέχουν, καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης για υποβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ως υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας ορίζονται η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης.

Ενδεικτικά, μπορούν να αφορούν δαπάνες κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο εσωτερικό ή / και το εξωτερικό μόνο για τις ΜμΕ και μπορούν να περιλαμβάνουν:

- όλες οι δαπάνες που προηγούνται της απονομής του δικαιώματος στο πλαίσιο της αρχικής έννομης τάξης, περιλαμβανομένων των δαπανών κατάρτισης, υποβολής και διεκπεραίωσης της αίτησης, καθώς και των δαπανών ανανέωσης της αίτησης πριν από την παραχώρηση του δικαιώματος
- οι δαπάνες μετάφρασης και άλλες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απονομή ή την κατοχύρωση του δικαιώματος σε άλλες έννομες τάξεις
- οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την υπεράσπιση της ισχύος του δικαιώματος κατά την επίσημη διεκπεραίωση της αίτησης και την ενδεχόμενη διαδικασία εναντίωσης, έστω και αν οι εν λόγω δαπάνες ανακύπτουν μετά την απονομή του δικαιώματος.

6. Δαπάνες για πρόσθετα γενικά έξοδα, προβολή και λοιπές συμπληρωματικές δαπάνες

i. Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις

Η συγκεκριμένη υπο-κατηγορία αφορά τις δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

ii. Διάδοσης και διάχυσης αποτελεσμάτων

Η συγκεκριμένη υπο-κατηγορία αφορά δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου όπως συμμετοχή σε συνέδρια και περιλαμβάνουν έξοδα μετακινήσεων, διαμονής και λοιπών συναφών δαπανών. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες πάρκινγκ, εφόσον υπάρχει δημόσιο μέσο μεταφοράς που καλύπτει την εν λόγω διαδρομή.

iii. Γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Η συγκεκριμένη υπο-κατηγορία δαπανών περιλαμβάνουν το κόστος υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

7. Δαπάνες προσωπικού (υφιστάμενο ή / και νέο) για ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο

Αφορά δαπάνες ήδη απασχολούμενου προσωπικού ή / και νέου προσωπικού που θα προσληφθεί από την επιχείρηση αποκλειστικά για τις ανάγκες του έργου, είτε με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) είτε με σύμβαση μίσθωσης έργου. Οι δαπάνες αυτές αφορούν αμοιβές ερευνητών, τεχνικών και άλλου υποστηρικτικού και διοικητικού προσωπικού στο βαθμό που απασχολούνται στο ενισχυόμενο σχέδιο. Τα μέλη της ομάδας έργου μπορούν να κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες προσωπικού:

- έμπειροι ερευνητές (κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου με τουλάχιστον 5 έτη προϋπηρεσίας ή πτυχιούχοι με προϋπηρεσία άνω των 10 ετών σε αντίστοιχη θέση),
- απλοί ερευνητές (όπως πτυχιούχοι Πανεπιστημίων, ΤΕΙ χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές ή προϋπηρεσία) και
- προσωπικό υποστήριξης (όπως τεχνικό, βοηθητικό προσωπικό).

Ελάχιστος και Μέγιστος ενισχυόμενος προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων

Ανάλογα με τους τύπους των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο, εφαρμόζεται και το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο χρηματοδότησης, ενώ ο προϋπολογισμός του κάθε επενδυτικού σχεδίου προσδιορίζεται ως ακολούθως:

- Από €150.000 έως €800.000 για τα επενδυτικά σχέδια μεμονωμένων επιχειρήσεων
- Από €300.000 έως €1.800.000 για τα επενδυτικά σχέδια συνεργατικών επιχειρηματικών σχημάτων.

Διάρκεια υλοποίησης των ενισχυόμενων έργων και επενδυτικών σχεδίων

Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων δεν θα υπερβαίνει τους **30 μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης/Χρηματοδότησης των έργων. Ειδικότερα, **για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις** η διάρκεια υλοποίησης **δεν θα υπερβαίνει τους 24 μήνες**. Στην περίπτωση **συνεργατικών επιχειρηματικών σχημάτων** διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων δεν θα υπερβαίνει τους **30 μήνες**.

Έργο τουλάχιστον ίσο με το **50%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί στους **πρώτους δώδεκα (12) μήνες**. Η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών είναι η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Γ.Κ.Α.Κ., δαπάνες πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης καθιστούν **το σύνολο του έργου μη επιλέξιμο** και ως εκ τούτου απορριπτέο.

Ποσοστά δημόσιας χρηματοδότησης

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Γ.Κ.Α.Κ., το ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται από τα κατά περίπτωση εφαρμογής Άρθρα στις προβλεπόμενες δαπάνες, όπως αναφέρονται παραπάνω. Η ένταση της ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα εξαρτάται από τον χαρακτηρισμό της επιλέξιμης δραστηριότητας και από το μέγεθος της επιχείρησης. Ειδικότερα:

A/A	Επιλέξιμη Δραστηριότητα	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μικρές επιχειρήσεις
1	Έργα έρευνας και ανάπτυξης			
α1	• Βιομηχανική έρευνα (μεμονωμένες)	50%	60%	70%
α2	• Βιομηχανική έρευνα (συνεργατικά σχήματα*)	65%	75%	80%

A/A	Επιλέξιμη Δραστηριότητα	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μικρές επιχειρήσεις
β1	• Πειραματική ανάπτυξη (μεμονωμένες)	25%	35%	45%
β2	• Πειραματική ανάπτυξη (συνεργατικά σχήματα*)	40%	50%	60%
2	Καινοτομία για ΜμΕ	0%	50%	50%
3	Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις	0%	50%	50%

* μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών

Βασικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική με βάση πίνακα βαθμολογικής κατάταξης και με κάτω όριο βαθμολογίας. Πριν την βαθμολόγηση των προτάσεων εξετάζονται οι τυπικές προϋποθέσεις.

Αναλυτικότερα:

Στάδιο 1 –Εξέταση πλήρωσης προϋποθέσεων συμμετοχής - Κριτήρια αποκλεισμού

Στο 1^ο στάδιο γίνεται ο Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων. Η πληρότητα των τυπικών προϋποθέσεων είναι κριτήριο αποκλεισμού (on/off).

Αυτές μπορεί να μην περιορίζονται μόνο σε τυπικές προϋποθέσεις που πηγάζουν από το θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο αλλά να περιλαμβάνουν και τυχόν **πρόσθετα κριτήρια** που επιθυμούμε να προσδιοριστούν προκειμένου να διασφαλιστεί ο χαρακτήρας της παρέμβασης, πχ όρια προϋπολογισμού, όρια ανά συμμετέχοντα σε περίπτωση σχήματος, τήρηση ποσοστών ανά κατηγορία δαπάνης και παρέμβαση, ύπαρξη Συμφώνου Συνεργασίας στην περίπτωση συνεργατικών σχημάτων, κοκ.

Στην περίπτωση που τηρούνται όλες οι τυπικές προϋποθέσεις η Αίτηση Χρηματοδότησης προωθείται σε αξιολόγηση και βαθμολόγηση (2^ο στάδιο).

Στάδιο 2 – Αξιολόγηση και βαθμολόγηση πρότασης

Στο 2^ο στάδιο γίνεται η αξιολόγηση και βαθμολόγηση της πρότασης, η οποία βασίζεται σε 3 κύρια κριτήρια:

- ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα του προτεινόμενου έργου (Excellence)
- ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β. Εμπειρία και αξιοπιστία του (ων) δικαιούχου (ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)
- ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις του προτεινόμενου σχεδίου (Impact)

Ενδεικτικά, κατά την βαθμολόγηση ως προς το κάθε κριτήριο, ανά κατηγορία παρέμβασης, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν, τα οποία δεν θεωρούνται υποκριτήρια του αντίστοιχου κριτηρίου, αλλά παρατίθενται ώστε να διευκολύνουν τους αξιολογητές κατά την βαθμολόγηση και τους δυνητικούς δικαιούχους στη σύνταξη των προτάσεών τους.

Κριτήρια Αξιολόγησης των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων της Δράσης

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα του προτεινόμενου έργου (Excellence)	ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β. Εμπειρία και αξιοπιστία του (ων) δικαιούχου (ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)	ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις του προτεινόμενου σχεδίου (Impact)
<ul style="list-style-type: none"> - Σαφήνεια και συνάφεια στόχων - Τεκμηρίωση της ωριμότητας των αποτελεσμάτων εκτελεσθέντος ερευνητικού έργου (προ της υποβολής πρότασης στην παρούσα πρόσκληση). Συνοπολογίζονται: - κατοχή διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή licencing που προέκυψε από/ ή σε συνδυασμό με το ανωτέρω εκτελεσθέν ερευνητικό έργο (εφόσον ήδη υφίσταται) - αιτήσεις κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας σχετικές με το ανωτέρω εκτελεσθέν ερευνητικό έργο (εφόσον έχουν ήδη υποβληθεί) - έγκριτες δημοσιεύσεις αναφορικά με την τεχνολογική εφικτότητα του ανωτέρω εκτελεσθέντος ερευνητικού έργου - Ωριμότητα της τεχνολογίας για την υλοποίηση πιλοτικής παραγωγής/ κατασκευής. - Πρόοδος πέραν της τρέχουσας τεχνολογικής στάθμησης στην παραγωγή. 	<ul style="list-style-type: none"> - Συνοχή και αποτελεσματικότητα του σχεδίου εργασίας και καταλληλότητα διάθεσης πόρων, προϋπολογισμού και ανάθεσης εργασιών. - Ικανότητα και εμπειρία του (ων) δικαιούχου (ων) και των ατόμων που συμμετέχουν στην ομάδα έργου (συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας και εμπειρίας του παρόχου - μη δικαιούχου - που προσφέρει υπηρεσίες για έρευνα επί συμβάσει, στην περίπτωση που η πρόταση περιλαμβάνει τέτοιες υπηρεσίες) στην εκτέλεση ερευνητικών έργων ή/ και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών. - Επάρκεια υποδομών των συμμετεχόντων φορέων και καταλληλότητα της οργανωτικής δομής και των διαδικασιών διαχείρισης του έργου, περιλαμβανομένων της διαχείρισης επιχειρηματικού κινδύνου και της διαχείρισης καινοτομίας. - Στην περίπτωση συνεργατικών έργων, συμπληρωματικότητα των εταίρων της σύμπραξης ως προς την ικανότητα και εμπειρία στην εκτέλεση ερευνητικών έργων ή/ και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών. 	<ul style="list-style-type: none"> - Τεκμηρίωση της ύπαρξης ελλείμματος και ενδιαφέροντος στην αγορά και του πλεονεκτήματος ανταγωνιστικής τεχνολογίας που επιτυγχάνει η πιλοτική ανάπτυξη προϊόντος η υπηρεσίας. - Αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων σχεδίων εκμετάλλευσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου (περιλαμβανομένων των θεμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας). - Βαθμός δέσμευσης της επιχείρησης ως προς την πραγματοποίηση του υποβαλλόμενου αρχικού σχεδίου εκμετάλλευσης. - Δυνατότητα δημιουργίας και διατήρησης θέσεων απασχόλησης. - Συνεισφορά του έργου στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας σε εθνικό ή/ και ευρωπαϊκό ή/ και διεθνές επίπεδο.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

Και για τις δύο παρεμβάσεις, για την **τεκμηρίωση της κάλυψης των ποιοτικών κριτηρίων**, οι υποψήφιοι θα υποβάλλουν Συνημμένο Αναλυτικό Σχέδιο, σε τυποποιημένο έντυπο που θα περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα ποιοτικά κριτήρια ως παραγράφους.

Το Αναλυτικό σχέδιο θα παρουσιάζει εκτενώς το σκοπό, τον καινοτομικό χαρακτήρα, την σκοπιμότητα, τη σύνδεση με τους στόχους, κοκ

Στην Περιγραφή και ποιοτική τεκμηρίωση Σχεδίου θα δίνεται η ανάλυση του state-of-the-art και η περιγραφή της τεχνολογίας προς ανάπτυξη, της μεθοδολογίας υλοποίησης και των μέσων που θα απαιτηθούν

Για την εφικτότητα της υλοποίησης, το Σχέδιο θα δίνει αναλυτική Ποσοτική Τεκμηρίωση της απασχόλησης και του κόστους ανά στάδιο, το χρονοδιάγραμμα, με πλήρη ανάλυση του προϋπολογισμού

Για την εμπειρία του υποψηφίου και της ομάδας έργου θα ζητούνται τα προηγούμενα ερευνητικά και επενδυτικά έργα, σε πίνακα, που θα περιλαμβάνει: αντικείμενο, προϋπολογισμό, διάρκεια, εμπλεκόμενους φορείς και κατάσταση, ενώ θα επισυνάπτονται και ως υλικό τεκμηρίωσης:

- Κύκλος εργασιών ανά ΚΑΔ (Πίνακας επιχείρησης)
- Χαρτοφυλάκιο έργων και πελατών - Λίστα Συμβάσεων ή Τιμολογίων - φορείς των κυριότερων έργων που έχουν υλοποιήσει κατά την τελευταία τριετία στον τομέα ενδιαφέροντος
- Πατέντες, Πιστοποιήσεις/σήματα ποιότητας, Διακρίσεις
- Αποδεικτικά έγγραφα (πχ βεβαιώσεις ολοκλήρωσης έργου ή καλής εκτέλεσης από πελάτες, συστατικές κλπ)
- Βιογραφικά σημειώματα και τίτλοι ομάδας έργου με συνοδευτικό υλικό τεκμηρίωσης σχετικών έργων

Για την τεκμηρίωση των λοιπών χαρακτηριστικών της επιχείρησης

- Καταστατικό και Εκτύπωση Προσωποποιημένης πληροφόρησης (ΑΑΔΕ) όπου φαίνονται τα Έτη λειτουργίας και οι δραστηριότητες
- Ισολογισμός Κατάσταση Αποτελεσμάτων/έντυπα Ε3 και έντυπα Φ2 (ΦΠΑ)
- Ετήσιοι Πίνακες Προσωπικού και ΑΠΔ
- Βιβλίο Παγίων για την αποτύπωση των τεχνολογικών υποδομών, του εξοπλισμού, των άυλων πάγιων στοιχείων ενεργητικού (πατέντες, πιστοποιήσεις, κοκ) και των συστημάτων οργάνωσης που διαθέτει η επιχείρηση
- Οργανόγραμμα, Επίπεδο εκπαίδευσης /εργαζόμενο - Επίπεδο προσόντων και Ειδικότητες: (α) ΠΙΝΑΚΑΣ με αριθμό εργαζομένων ανά επίπεδο και την εξέλιξη στα έτη β) Κατάλογος πτυχιούχων απασχολούμενων
- Τιμολόγια εξωτερικού, ή δηλώσεις ΦΠΑ για την εξωστρέφεια

Για την ωριμότητα:

- Ύπαρξη προσυμφώνων συνεργασίας
- Αδειοδοτήσεις/ βεβαιώσεις ή αιτήσεις για άδεια, όπου απαιτούνται

Κλίμακα βαθμολογίας και αντιστοίχιση

Κάθε κριτήριο λαμβάνει βαθμό : από 0 έως 5. Είναι δυνατή η βαθμολόγηση με ακρίβεια μισής ακέρατης μονάδας (όπως 0,5, 1,5, 2,5, 3,5, 4,5).

Η αντιστοίχιση βαθμών με την κάλυψη του αντίστοιχου κριτηρίου έχει ως εξής:

- 0: Η Αίτηση Χρηματοδότησης αδυνατεί παντελώς να αξιολογηθεί σύμφωνα με το κριτήριο αυτό. Ή τα απαιτούμενα για το κριτήριο στοιχεία δεν υπάρχουν ή είναι ημιτελή.
- 1 ανεπαρκής: Το κριτήριο αδυνατεί να εξετασθεί επαρκώς από τα παρεχόμενα στοιχεία της Αίτησης Χρηματοδότησης. Ή υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες.
- 2 μέτριος: Το κριτήριο αναλύεται με γενικό τρόπο στην Αίτηση Χρηματοδότησης, αλλά υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες.
- 3 καλός: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης καλά, αλλά υπάρχουν ατέλειες.
- 4 πολύ καλός: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης πολύ καλά, αλλά υπάρχει ένας μικρός αριθμός ατελειών.
- 5 άριστα: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης με επιτυχία από κάθε άποψη και οποιοσδήποτε τυχόν ατέλειες είναι δευτερεύουσες.

Συντελεστές βαρύτητας - συνολική βαθμολογία

Η συνολική βαθμολογία προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των επιμέρους βαθμολογιών στα τρία κριτήρια στην κλίμακα 0-5 με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων. Είναι δυνατή η βαθμολόγηση με ακρίβεια μισής ακέρατης μονάδας (όπως 0,5, 1,5, 2,5, 3,5, 4,5).

Η ελάχιστη αποδεκτή συνολική βαθμολογία είναι το τρία (3.00) για όλες τις παρεμβάσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ορίζονται και ελάχιστες αποδεκτές βαθμολογίες ανά κριτήριο και ανά παρέμβαση. Ο συντελεστής βαρύτητας της επιμέρους βαθμολογίας και η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ανά κριτήριο αναφέρονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Έργα	Κριτήρια		
	κριτήριο Α	κριτήριο Β	κριτήριο Γ
Συντελεστής βαρύτητας	30%	20%	50%
Ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία	4	3	3

Συμβολή στους Δείκτες του Προγράμματος

Η δράση αναμένεται να συμβάλει στους δείκτες εκρών και αποτελέσματος του προγράμματος, όπως φαίνεται στους ακόλουθους πίνακες.

Δείκτες Εκρών:

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα μέτρησης	Συνεισφορά
1	1.i	Μετάβαση	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	
1	1.i	Μετάβαση	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	
1	1.i	Μετάβαση	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	
1	1.i	Μετάβαση	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις		
1	1.i	ΛΑΠ	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	
1	1.i	ΛΑΠ	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	
1	1.i	ΛΑΠ	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	
1	1.i	ΛΑΠ	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις		

Δείκτες Αποτελεσμάτων:

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα μέτρησης	Συνεισφορά
1	1.iii	Μετάβαση	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	
1	1.iii	Μετάβαση	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	
1	1.iii	Μετάβαση	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	Επιχειρήσεις	
1	1.iii	ΛΑΠ	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	
1	1.iii	ΛΑΠ	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	
1	1.iii	ΛΑΠ	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	Επιχειρήσεις	

Χρονικός Προγραμματισμός της Δράσης

Ο χρονικός προγραμματισμός της δράσης έχει ως εξής:

Ενέργεια	Εκτιμώμενη ολοκλήρωση
Εκκίνηση της Δράσης – Δημοσίευση πρόσκλησης	Γ' τρίμηνο 2022
Υποβολή προτάσεων	Δ' τρίμηνο 2022
Ένταξη έργων	Α' τρίμηνο 2023
Ολοκλήρωση έργων	Α' τρίμηνο 2025
Ολοκλήρωση Ελέγχων και Κλείσιμο Δράσης	Γ' τρίμηνο 2025

Προϋπολογισμός της Δράσης

Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια της Δράσης, εκτιμάται ότι θα υποβληθούν:

- τουλάχιστον 80 σχέδια μεμονωμένων επιχειρήσεων, μέγιστου Π/Υ €800 χιλ. το καθένα (κατά Γ.Κ.Α.Κ.), με τον μέγιστο συνολικό Π/Υ τους να ανέρχεται στα €64,0 εκατ.
- και τουλάχιστον 20 σχέδια συνεργατικών σχημάτων, μέγιστου Π/Υ €1,8 εκ. το καθένα (κατά Γ.Κ.Α.Κ.), με τον μέγιστο συνολικό Π/Υ τους να ανέρχεται στα €36,0 εκατ.

Έχοντας υπολογίσει το μέσο ποσοστό ενίσχυσης στο 55% των επενδύσεων κατά Γ.Κ.Α.Κ. ο μέγιστος συνολικός Π/Υ (ΔΔ) της Παρέμβασης ανέρχεται σε €55,1 εκ. και η Ενωσιακή Συνδρομή (77,75%) σε €42,8 εκ.

Προκειμένου να μην αναλωθεί η Δράση μόνο σε μία κατηγορία μεγέθους επιχειρήσεων, μπορεί να τεθεί ως στόχος (με δυνατότητα αναπροσαρμογής, όχι δεσμευτικός) μια κατανομή του Π/Υ, ενδεικτικά:

• Π/Υ Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων: 60%	• Π/Υ Μεσαίων επιχειρήσεων: 40%
---	--

Προϋποθέσεις και προαπαιτούμενα για την υλοποίηση της Δράσης

- ✓ Έγκριση Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021 – 2027
- ✓ Έγκριση εθνικής στρατηγικής για την βιομηχανία 4.0
- ✓ ΣΔΕ ΕΣΠΑ 21-27
- ✓ Οδηγίες και Εγκύκλιοι ΕΥΘΥ, ΕΥΚΕ
- ✓ Σύνταξη Δελτίου εξειδίκευσης από τη Διαχειριστική αρχή (Προγράμματος)
- ✓ Έγκριση δελτίου εξειδίκευσης δράσης από την Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος
- ✓ Προσαρμογή, ενεργοποίηση και λειτουργία ΠΣΚΕ 2021-2027, ΟΠΣ, ΠΣ Σώρευσης, ΠΣ ΠΔΕ

Διαδικασίες υλοποίησης των έργων και επενδυτικών σχεδίων

Οι διαδικασίες παρακολούθησης των έργων, ο τρόπος καταβολής επιχορήγησης, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες υλοποίησης και ολοκλήρωσης των σχεδίων θα είναι σύμφωνες με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις Κρατικές Ενισχύσεις, τους Κανονισμούς των Ταμείων το Νόμο ΕΣΠΑ, καθώς και την ΥΠΑΣΥΔ / ΣΔΕ του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως εγκριθεί.

Χαρακτηριστικά (όχι περιοριστικά) στοιχεία κατά την υλοποίηση των έργων αφορούν στον τρόπο συμμετοχής του φορέα στο συνολικό επιλέξιμο κόστος του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος μπορεί να γίνει είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης και

πιστοποίησης των δαπανών, τον έλεγχο της σώρευσης των ενισχύσεων, τον τρόπο καταβολής της επιχορήγησης, την ολοκλήρωση των έργων καθώς και άλλες γενικές επισημάνσεις για τις Δαπάνες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ορισμοί Ε&Α

Πηγή: άρθρο 2 ΓΚΑΚ, σημεία 85, 86, 87, 90, 94-97 (περιλαμβανομένων των προτάσεων τροποποίησης υπό διαβούλευση):

- 85) **“βιομηχανική έρευνα”**: η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί είτε στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών είτε στη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, σε οποιονδήποτε τομέα, τεχνολογία, βιομηχανία ή κλάδο (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ψηφιακών βιομηχανιών και τεχνολογιών, όπως η υπερυπολογιστική, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών, η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοασφάλεια, τα μαζικά δεδομένα και οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους). Η βιομηχανική έρευνα περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.
- 86) **“πειραματική ανάπτυξη”**: η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, σε οποιονδήποτε τομέα, τεχνολογία, βιομηχανία ή κλάδο (περιλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ψηφιακών βιομηχανιών και τεχνολογιών, όπως π.χ. η υπερυπολογιστική, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών, η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοασφάλεια, τα μαζικά δεδομένα και οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους ή υπολογιστικής παρυφών). Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ’ ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.

- 87) **«μελέτη σκοπιμότητας»**: η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του.
- 90) **«πραγματική συνεργασία»**: η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα

ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας:

- 94) **“συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας”**: συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή και εκπαίδευση στους τομείς της μεταφοράς γνώσης, της αγοράς, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων περιουσιακών στοιχείων ή της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν, καθώς και παροχή συμβουλών, συνδρομή ή εκπαίδευση στην εισαγωγή ή χρήση καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων (συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών τεχνολογιών και λύσεων)
- 95) **“υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας”**: η παροχή χώρων γραφείων, τραπεζών δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, εργαστηρίων, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης ή άλλων συναφών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας, με σκοπό την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών ή τεχνολογικά προηγμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων (μεταξύ άλλων, ψηφιακών τεχνολογιών και λύσεων)

Περιγραφή επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας

- ✓ TRL 1 – basic principles observed – παρατήρηση βασικών αρχών
- ✓ TRL 2 – technology concept formulated - διατύπωση τεχνολογικής έννοιας
- ✓ TRL 3 – experimental proof of concept - πειραματική απόδειξη της έννοιας
- ✓ TRL 4 – technology validated in lab - εργαστηριακά επικυρωμένη τεχνολογία
- ✓ TRL 5 – technology validated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies) - τεχνολογία επικυρωμένη σε σχετικό περιβάλλον
- ✓ TRL 6 – technology demonstrated in relevant environment (industrially relevant environment in the case of key enabling technologies) – επίδειξη τεχνολογίας σε σχετικό περιβάλλον
- ✓ TRL 7 – system prototype demonstration in operational environment - επίδειξη πρωτότυπου συστήματος σε επιχειρησιακό περιβάλλον
- ✓ TRL 8 – system complete and qualified - πλήρες σύστημα επικυρωμένο
- ✓ TRL 9 – actual system proven in operational environment (competitive manufacturing in the case of key enabling technologies; or in space - πραγματικό σύστημα λειτουργικό σε επιχειρησιακό περιβάλλον (ανταγωνιστική παραγωγή στην περίπτωση των βασικών τεχνολογιών)